

KINCS

| KOPP MÁRIA INTÉZET
| A NÉPESEDÉSÉRT
| ÉS A CSALÁDOKÉRT

A nők vezetői szerepvállalásának megítélése a magyarok körében

2023. március

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
A kutatás bemutatása	5
Nők a munkaerőpiacon	5
Női vezetők megítélése	7
A női kvóta megítélése	9

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Vezetői összefoglaló

Az utóbbi években, évtizedben – a férfiakhoz hasonlóan – a nők foglalkoztatási rátája is folyamatosan emelkedett. Ez a kedvező folyamat a gyermeket nevelő nők körében is kimutatható: míg 2010-ben a KSH adatai szerint a 25–49 éves, 3 évesnél fiatalabb gyermeket nevelő nők kétharmada (66,6%), addig 2021-ben már háromnegyede (75,0%-a) volt aktív a munkaerőpiacon¹. A KINCS 2022 augusztusában és decemberében végzett felméréseket, amelynek középpontjában a női vezetők álltak, arra keresve a választ, hogy mit gondolnak a magyarok a nők vezetői szerepvállalásáról.

Anyák a munkaerőpiacon

- A felnőtt lakosság háromnegyede (77 százalék) egyetért azzal, hogy a munkáltatóknak jobban kellene támogatniuk a gyermekgondozási szabadságról visszatérő nőket a karriertervezésben.
- Több, mint kétharmaduk szerint a munkáltatóknak (69 százalék), valamint a családpolitikának (67 százalék) is figyelembe kell vennie a nők igényeit.
- Szintén a válaszadók 68 százaléka szerint a nőknek tartania kell attól, hogy a gyermekvállalási terveik miatt hátrány éri őket a munkaerőpiacon.
- 64 százalék ért egyet azzal, hogy a nőknek nehéz összeegyeztetni a munkát és a magánéletet.
- A jelentős többség szerint szükséges külön segíteni a kismamákat/várandós nőket munkahelyet találni, váltani (87 százalék), ebből 74 százalék teljes mértékben egyetért ezzel.
- A válaszadók 87 százaléka szerint a gyermekvállalás befolyásolja az újbóli munkába állást, ebből 71 százalék teljes mértékben egyetért ezzel.

¹Forrás: KSH. https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0025.html

Női vezetők megítélése

- A válaszadók közel kétharmada (64 százalék) nyilatkozta azt, hogy szívesebben dolgozik olyan vezetővel, akinek van gyermeke.
- 10-ből 6 felnőtt magyar szerint a nőknek nehezebb sikeres karriert építeniük, mint a férfiaknak (61 százalék).
- Minden második megkérdezett (52 százalék) szerint több női vezetőre lenne szükség.
- A nők munkaerőpiaci helyzetével kapcsolatos állítások közül a legkevésbé azzal értnek egyet, hogy az emberek negatívan ítélik meg a sikeres karriert befutó nőket, női vezetőket (43 százalék), valamint, hogy inkább női vezetővel dolgoznának, mint férfival (29 százalék).

Női kvóta megítélése

- A magyarok a teljesítményt helyezik előbbre, nem pedig azt, hogy nő vagy férfi látja-e el a különböző tisztségekkel járó feladatokat. Tízből kilenc válaszadó (91%) egyetért azzal, hogy a teljesítmény számítson és ne az, hogy valaki nő vagy férfi.
- A megkérdezettek 75%-a szerint nem jó, ha egy nő csak azért kerül vezető pozícióba, mert nő. Míg a községben élők 68%-a, addig a fővárosban élők 82%-a támogatja ezt a kijelentést.
- A magyarok nem támogatják a női kvótát, csupán negyedük (24%-uk) tudott ezzel azonosulni.

Össességében elmondható, hogy van társadalmi igény a nők fokozottabb vezetői szerepvállalására. A magyarok szerint a lehetőségek adottak a nők számára, azonban a nők magasabb reprezentáltságát nem kvótákkal szeretnék elérni, hanem hogy teljesítmény alapján válasszák meg a vezetőket és a nők ehhez családi feladataikban kapjanak minél több segítséget és támogatást.

A kutatás bemutatása

A KINCS kutatásában megvizsgáltuk, hogy mit gondolnak az emberek a nők munkaerőpiaci, vezetői szerepvállalásáról. A KINCS 2022 augusztus 10 és 26 között valamint december 6 és 14 között is végzett egy-egy 1000 fős reprezentatív kutatást, hogy megvizsgálja, mit gondolnak az emberek Magyarországon a nők munkaerőpiaci, vezetői pozícióban betöltött szerepvállalásáról. Az elemzés mindkét felmérés releváns eredményeire kitér. Az országos adatfelvétel telefonos kérdőíves (CATI) módszerrel, 1000 fő megkérdezésével történt. A minta reprezentatív a 18 éves és annál idősebb magyar lakosságra nem, életkor, településtípus, valamint iskolai végzettség szerint.²

Nők a munkaerőpiacon

A nők munkaerőpiaci helyzetével kapcsolatban a válaszadók leginkább a munkáltatók karriertervezési segítségét hiányolták, 77%-uk szerint a munkáltatóknak jobban kellene támogatniuk a gyermekgondozási szabadságról visszatérő nőket a karriertervezésben. Ezzel elsősorban a tanulók (97%), a kisgyermeket nevelők (89%), a 18-29 évesek (85%), valamint a három, vagy több gyermeket nevelők (84%) értenek egyet.

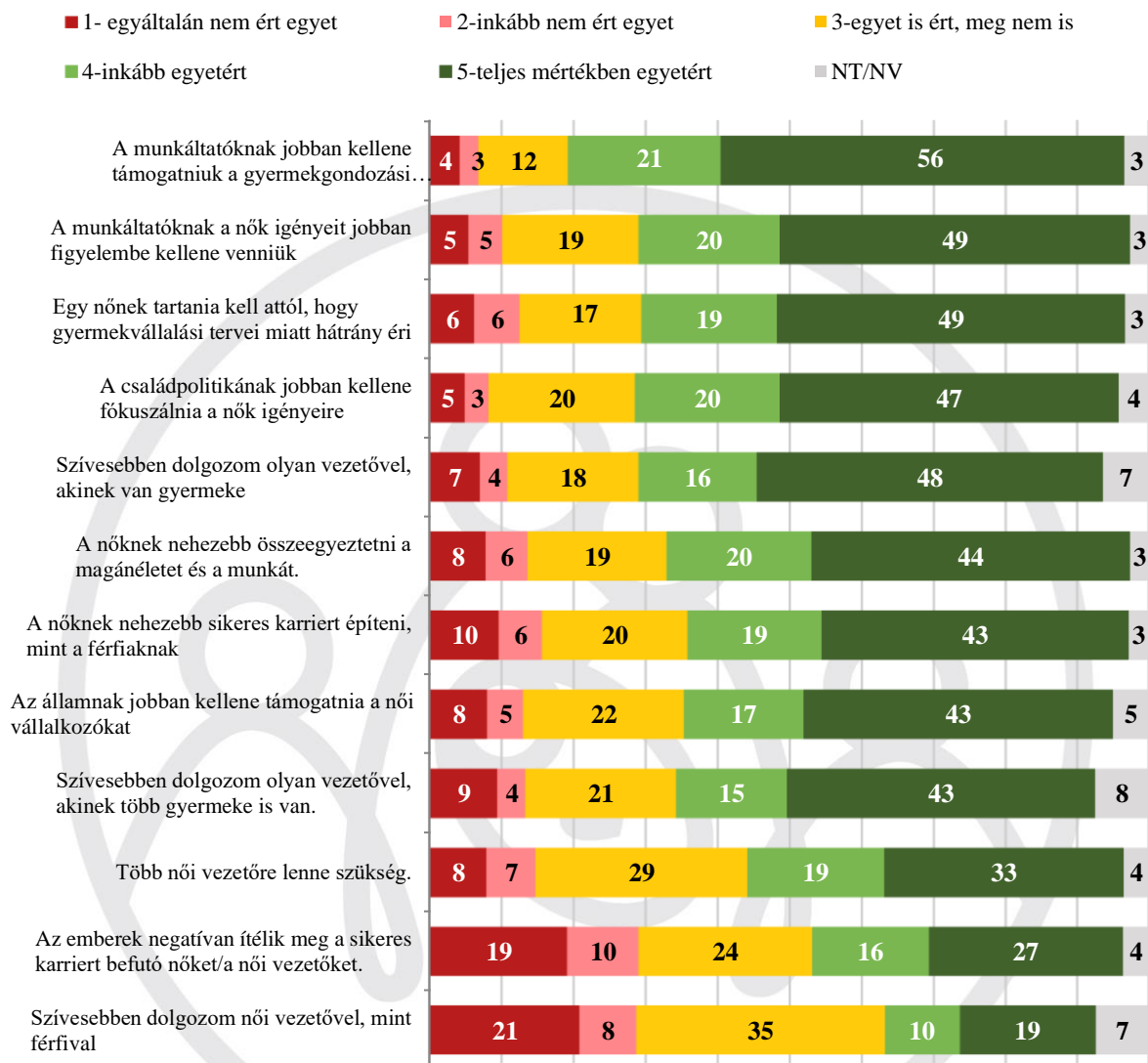
A válaszadók 67%-a szerint a családpolitikának elsősorban a nők igényeire kell fókuszálnia. Leginkább a kisgyermekesek (79%) értenek ezzel egyet, a nők 71%-a, a férfiak 63%-a osztja ezt a nézetet.

A megkérdezettek 69%-a szerint a munkáltatóknak a nők igényeit is jobban figyelembe kellene venniük. A nők nagyobb arányban vélik így (75%), mint a férfiak (60%). Az iskolai végzettség emelkedésével csökken a teljesen egyetértők aránya. Míg az alacsony végzettségűek 57%-a ért teljes mértékben egyet az állítással, addig a felsőfokú végzettségűeknek csak a 39%-a. A gyermekesek nagyobb arányban értenek egyet ezzel (71%), mint a gyermektelenek (60%). Legnagyobb arányban a kisgyermeket nevelők (85%), illetve a nagycsaládosok (75%) értenek egyet a kijelentéssel.

² 95 %-os megbízhatósági szint és 1000 fős mintanagyság esetén a maximális mintavételi hiba 3,1%. A szignifikancia megállapításához Pearson féle khi-négyzet tesztet használtunk. A missing értékek is bekerültek az elemzésbe.

1. ábra: A munkáltatói és munkavállalói szerep megítélése különböző szempontok alapján -
Milyen mértékben ért egyet az állításokkal? (2022. augusztus)
(N=1000), %

A nők 52%-a, addig a férfiak 45%-a ért azzal egyet, hogy egy nőnek tartania kell attól, hogy gyermekvállalási tervei miatt hátrány éri. Minél fiatalabb a válaszadó, annál inkább egyetért ezzel, míg a 18-29 és a 30-49 év közöttiek 70%-a, addig a 65 éven felüliek 61%-a vélekedik így. A kisgyermeket nevelők 76% és a nagycsaládosok 74%-a gondolja így. A megkérdezettek 67%-a szerint a családpolitikának jobban kellene fókuszálnia a nők igényeire. Míg nők 71%-a, addig a férfiak 63%-a gondolja így. Az iskolai végzettség emelkedésével csökken a teljes

mértékben egyetértők aránya. Míg az alapkü végzettségük 55%-a ért teljes mértékben egyet az állítással, addig a felsőfokú végzettségüknek csak a 39%-a. A gyermekek száma alapján legnagyobb arányban a három vagy több gyermeket nevelők értenek ezzel teljes mértékben egyet (57%), legkevesbé pedig a kétgyermekesek (43%). A munkaerőpiaci státusz tekintetében az látható, hogy legnagyobb arányban a kisgyermekesek vélekednek így (79%), legkevesbé pedig a tanulók és a nyugdíjasok (64%).

A válaszadók 64%-a szerint a nőknek nehezebb összeegyeztetniük a magánéletet és a munkát. Míg a nők 70%-a gondolja így, a férfiaknak mindössze az 57%-a. Iskolai végzettség szerinti bontásnál az látható, hogy legnagyobb arányban a felsőfokú végzettségük gondolják így (69%), legkevesbé pedig a középfokú végzettségük (62%). A családi élet és a munka összeegyeztetését a gyermekesek nagyobb arányban gondolják (69%) problémának, mint a gyermektelenek (54%). Munkaerőpiaci szempontból pedig leginkább a kisgyermeket nevelők (74%) értenek ezzel egyet.

A válaszadóktól azt is megkérdeztük, hogy szükséges-e külön segíteni a kismamákat/várandós nőket munkahelyet találni, váltani. A felnőtt lakosság egységesen gondolkodik a témát illetően, hiszen 87%-uk a támogatás szükségességét hangsúlyozta, és csupán alig egytizedük (9%-uk) van az ellenkező véleményen.

A válaszadók szintén 87%-a úgy gondolja, hogy a gyermekvállalás befolyásolja az újbóli munkába állást, csupán 10%-uk van az ellenkező véleményen. Az adatok azt mutatják, hogy élethelyzettől függetlenül az emberek így gondolják.

Női vezetők megítélése

A válaszadók közel kétharmada, 64%-a szívesebben dolgozik olyan vezetővel, akinek van gyermeke. Így gondolkodik a nők 71%-a és a férfiak többsége, 57%-a is. Minél idősebb a válaszadó, annál inkább egyetért ezzel, a 18-29 év közöttiek 54%-a, a 65 éven felüliek már 74%-a. Az is látható, hogy minél magasabb az iskolai végzettsége a válaszadónak, annál kevésbé ért egyet a kijelentéssel. Az alapkü végzettségük több mint kétharmada, 69%-a részesíti előnyben a gyermekes vezetőt, míg a felsőfokú végzettségük 56%-a. A gyermekesek szignifikánsan magasabb arányban értenek egyet a kijelentéssel (73%), mint a gyermektelenek

(43%). Munkaerőpiaci státusz tekintetében pedig az látható, hogy leginkább a kisgyermekesek értenek egyet vele (79%), legkevésbé pedig a tanulók (39%). A nagycsaládosok 79%-a ért egyet a kijelentéssel.

A válaszadók többsége, 58%-a szívesebben dolgozik olyan vezetővel, akinek több gyermeke is van. A férfiak és nők között eltérés volt, az előbbieket 52%-a, míg az utóbbiak közel kétharmada (64%-a) ért ezzel egyet. Minél idősebb a válaszadó, annál inkább egyetért az állítással. A 18-29 év közöttiek 46%-a, a 65 éven felüliek már 66%-a vélekedett így. Minél kisebb településen él a válaszadó, annál inkább örül a többgyermekes vezetőnek, a fővárosban élők 49%-a, a községben élők 62%-a dolgozik szívesebben ilyen vezetővel. Az iskolai végzettség emelkedésével csökken az egyetértők aránya. Míg az alapkörű végzettségűek 67%-a ért egyet az állítással, addig a felsőfokú végzettségűeknek csak a 48%-a. A saját gyermek erősen befolyásolja a válaszokat, a gyermekesek 67%-a, a gyermektelenek 37%-a dolgozik szívesebben több gyermekes vezetővel. Az egyedülállók között is többen vannak az állítással egyetértők (40%), mint az azt ellenzők (23%).

A válaszadók 61%-a szerint a nőknek nehezebb sikeres karriert kiépíteni, mint a férfiaknak. A nők nagyobb arányban gondolják így (66%), mint a férfiak (55%). Minél nagyobb településen él valaki, annál inkább így gondolja, a nagyvárosokban élők 66%-a, a községben élők 56%-a ért egyet vele. Az iskolai végzettség emelkedésével nő az egyetértők aránya. Míg az alapkörű végzettségűek 58%-a ért egyet az állítással, addig a felsőfokú végzettségűeknek a 69%-a. A gyermekesek, több gyermeket nevelőknél ez nagyobb probléma, ami a válaszokból is látszik. Minél több gyermeke van a válaszadónak, annál inkább egyetért az állítással, az egygyermekesek 58%-a, a nagycsaládosok 67%-a vélekedett így.

Minden második megkérdezett szerint több női vezetőre lenne szükség, a válaszadók valaivel több mint fele (52%) vélekedik így. Míg a nők 57%-a, addig a férfiaknak a 47%-a ért ezzel egyet. Minél idősebb a válaszadó, annál inkább támogatja a felvetést, a 18-29 és a 30-49 év közöttiek 49%-a, a 65 éven felülieknek pedig már 61%-a ért egyet ezzel. A gyermekesek szerint (56%) inkább szükség lenne több női vezetőre, mint a gyermektelenek (44%) szerint.

A válaszadók kevesebb, mint fele (43%-a) szerint negatívan ítélik meg az emberek a sikeres karriert befutó nőket/a női vezetőket. A nők 49%-a, a férfiak 37%-a véli így, és a férfiaknál

közel ennyien (35%) nem értenek egyet az állítással, míg a nőknél csak 23% az elutasítók aránya. Minél magasabb a válaszadó iskolai végzettsége, annál kevésbé ért egyet a kijelentéssel. Az alapfokú végzettségűek 48%-a, a felsőfokú végzettségűek 39%-a ért egyet. A nagycsaládosok másként látják ezt a kérdést, mint a kevesebb gyermeket nevelők, míg az egy gyermeket nevelők 41%-a, a két gyermeket nevelők 40%-a, addig a három vagy több gyermeket nevelők 50%-a ért egyet az állítással.

A válaszadók 29%-a dolgozik szívesebben női vezetővel, mint férfival, így ez lett a legkevésbé támogatott kijelentés. A nők és a férfiak között azonos arányban vannak, akik szívesebben dolgoznak női vezetővel (30 - 29 százalék), viszont a nők között sokkal több az elutasító, a nők harmada (35%), míg a férfiaknak csak ötöde (22%) nem dolgozna szívesen női vezetővel. A 18-29 év közöttiek 28%-a, a 30-49 évesek 26%-a, a 65 éven felüliek 33%-a ért egyet. Az iskolai végzettség emelkedésével csökken az egyetértők aránya, míg az alapfokú végzettségűek 42%-a ért egyet az állítással, addig a felsőfokú végzettségűeknek csak a 16%-a.

A női kvóta megítélése

2022-ben az Európai Parlament elfogadta a női kvótára vonatkozó irányelvjavaslatot, ennek célja, hogy 2026 júliusára a tőzsdén jegyzett uniós nagyvállalatok nem ügyvezető igazgatói vezető álláshelyeinek legalább 40%-át, illetve az összes vezetői poszt legalább 33%-át a vezetőttestületekben nők töltsék be.³A KINCS decemberi kutatásában vizsgálta a női kvóta társadalmi elfogadottságát.

Tízből kilenc válaszadó (91%) egyetért azzal, hogy a teljesítmény számítson és ne az, hogy valaki nő vagy férfi. Az emberek élethelyzettől függetlenül egyetértenek az állítással és támogatják, hogy a nem ne befolyásolja a pozíciót.

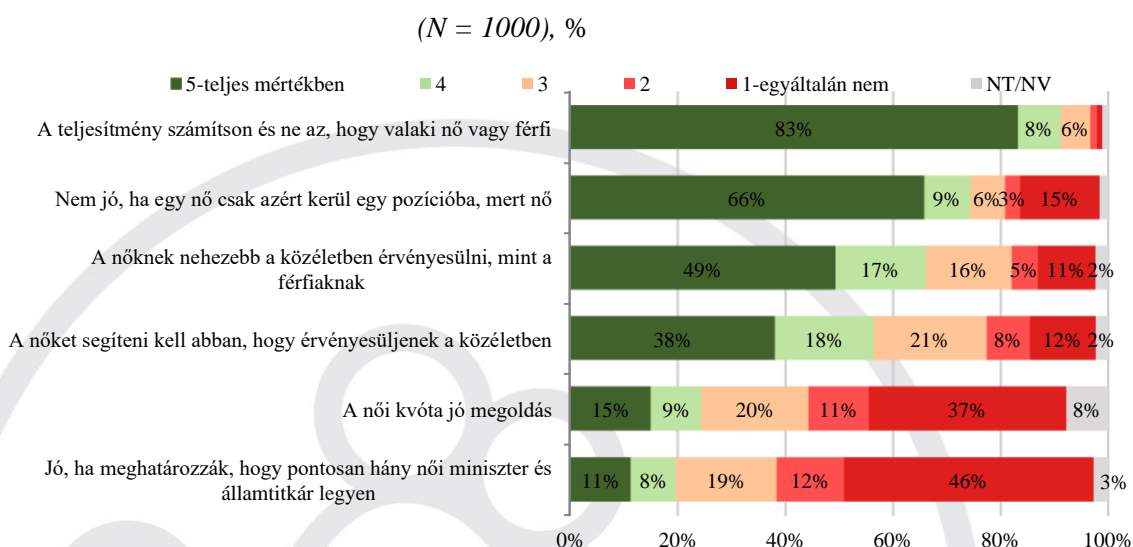
A megkérdezettek 75%-a szerint nem jó, ha egy nő csak azért kerül vezető pozícióba, mert nő. Minél nagyobb településen él a válaszadó, annál inkább egyetért ezzel. Míg a községben élők 68%-a, addig a fővárosban élők 82%-a vélekedik így.

³ <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20221118IPR55706/aranyos-kepviselet-a-noknek-a-tarsasagi-vezetotestuletekben-ep-dontes> (Letöltés ideje: 2023.02.22.)

A megkérdezettek kétharmada (66%) szerint a nőknek nehezebb érvényesülniük, mint a férfiaknak. A nők szignifikánsan magasabb arányban értenek ezzel egyet (72%), mint a férfiak (58%).

2. ábra: Ön milyen mértékben ért egyet az alábbi állításokkal? (2022. december)

A válaszadók 56%-a szerint a nőket segíteni kell abban, hogy érvényesüljenek a közéletben. Minél több gyermeke van valakinek, annál valószínűbb, hogy egyetért az állítással: az egygyermekesek 51%-a, míg a három vagy több gyermeket nevelők 60%-a vélekedett így. Munkaerőpiaci státusz tekintetében legkevésbé a kisgyermekesek értettek ezzel egyet (31%). A válaszadók 47%-a szerint helyes, hogy vannak olyan kormányzati intézkedések, amelyek csak a nőkre vonatkoznak. Minél idősebb a válaszadó, annál inkább egyetért ezzel. A 18-29 év közöttiek 38%-a, a 65 éven felülieknek pedig az 52%-a van ezen az állásponton. Minden demográfiai csoportot figyelembe véve a három vagy több gyermeket nevelők azonosultak leginkább az állítással (60%).

A megkérdezettek közel fele (48%-a) elutasítja a női kvótát. Minden vizsgált csoportban többen vannak azok, akik nem értenek egyet a női kvótával. Leginkább a felsőfokú végzettségűek (56%), valamint a férfiak (54%) utasítják el az elképzelést. Csak a megkérdezettek 24%-a szerint jó megoldás a női kvóta. Korcsoport szerinti bontás alapján legnagyobb arányban a 65 év felettek (29%), legkisebb arányban pedig a 18-29 év közöttiek értenek ezzel egyet (19%).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A válaszadók 58%-a szerint nem jó, ha meghatározzák pontosan, hány női miniszter és államtitkár legyen. Minden demográfiai csoportban többen vannak azok, akik szerint nem kell meghatározni a nevezett politikusok arányát. Leginkább a gyermektelenek (70%), valamint a férfiak és felsőfokú végzettségűek (69%) vélekedtek így.

